

Directorul adjunct Agenției de Mediu

Nicolae STRULEA

27 februarie 2026

	AGENȚIA DE MEDIU	
	<i>DIRECȚIA GENERALĂ</i>	COD: PM - 8.3 - L1 EDIȚIA: 05 REVIZIA: 0 DATA: 26.12.2023 PAGINA: 1/40
Exemplarul nr.1	<i>LABORATORUL DE REFERINȚĂ DE MEDIU</i>	

**PROGRAMUL DE MONITORIZARE A COMPONENTELOR MEDIULUI
APA UZATĂ, AER ATMOSFERIC, PRECIPITAȚII ATMOSFERICE, SOL, RADIOACTIVITATEA
MEDIULUI PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA
PENTRU ANUL 2026**

Monitorizarea - sistem de supraveghere, prognozare, avertizare și intervenție în vederea evaluării sistematice a dinamicii caracteristicilor calitative ale factorilor de mediu, în scopul cunoașterii stării de calitate și a semnificației ecologice a acestora, a evoluției și implicațiilor sociale ale schimbărilor produse urmate de măsuri care se impun.

Obiective:

- > Identificarea surselor de poluare ca parte a sistemului de management al calității factorilor de mediu.
- > Informarea publicului.
- > Stabilirea unei baze științifice care să stea la baza elaborării strategiilor de protecție a mediului.
- > Evaluarea tendințelor pe termen lung ca parte a sistemelor de management al mediului.

Activitatea de monitorizare a componentelor mediului constă în:

1. Identificarea problemelor de mediu.
2. Elaborarea programelor de monitorizare a:
  - a) apelor de suprafață și uzate
    - conform grupelor de *parametri hidrochimici*;
    - conform grupelor de *elemente hidrobiologice*;
  - b) aerului și precipitațiilor atmosferice;
  - c) radioactivității mediului;
  - d) solului;
  - e) deșeurilor.
3. Stabilirea amplasării punctelor rețelei de monitorizare.
4. Selectarea indicatorilor de monitorizare.
5. Prelevare probelor și analize de teren.
6. Analize de laborator.
7. Stocarea, manipularea și difuzarea datelor.
8. Interpretarea și evaluarea datelor pentru producerea informațiilor.
9. Raportarea și distribuirea rezultatelor monitorizării.

CAPITOLUL I

**PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA APEI
CONFORM GRUPELOR DE *POLUANȚI HIDROCHIMICI* ÎN APELE UZATE PENTRU ANUL 2026**

Monitorizarea apelor uzate se va efectua în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 950 din 25-11-2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.

Nr. ord	Denumirea locației de monitoring		Tipul de monitoring	Frecvența monitoringului/Parametrii					
				CCO _{Cr}	CBO ₅	MS	N-NH ₄ ⁺	P _{tot}	DA
1	Apă-Canal mun.Chisinău	- intrare - ieșire	S	4	4	4	4	4	4
2	SEB or.Cricova	- intrare - ieșire	S	4	4	4	4	4	4
3	SEB s. Budești	- intrare - ieșire -r.Frumoasa, amonte -r.Frumoasa, aval	S	4	4	4	4	4	4
4	Apă-Canal Ungheni, s.Valea Mare	- intrare - ieșire	S	4	4	4	4	4	4
5	Apă-Canal or.Anenii Noi	- intrare - ieșire	S	4	4	4	4	4	4

Șef Laborator pentru Calitatea Apei

Olga MIHNI

CAPITOLUL II

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA AERULUI,
ANUL 2026

Monitoringul calității aerului atmosferic în Republica Moldova se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- ✓ Hotărârea Guvernului Nr.549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu;
- ✓ Legea Republicii Moldova nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător;
- ✓ Legea nr. 98 din 14.04.2022 privind calitatea aerului atmosferic.

Programul observațiilor - prelevarea mostrelor și analiza chimică se vor efectua conform ghidului metodologic „Руководство по контролю загрязнения атмосферы, РД 52.04.186-89 – Москва 1991.

Denumirea orașului	Numărul de posturi staționare (POP)	Numărul de identificare a postului	Adresa postului	Anul punerii în funcțiune a POP	Frecvența prelevării probelor	Programul observațiilor							
						POLUANȚI DE BAZĂ				POLUANȚI SPECIFICI			
						Pulberi totale (praf)	Dioxid de sulf (SO ₂)	Monoxid de carbon (CO)	Dioxid de azot (NO ₂)	Fenol (C ₆ H ₅ OH)	Aldehidă formică (CH ₂ O)	Oxid de azot (NO)	Sulfazi solubili (SO ₄ ²⁻)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
CHIȘINĂU	6	3	str. Calea Ieșilor, 21	1976	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		4	str. Tudor Vladimirescu, 1	1977	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+		+
		6	str. Fântânilor, 9A	1977	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+	+	
		7	1* str. Grenoble, 134	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+		

Denumirea orașului	Numărul de posturi staționare (POP)	Numărul de identificare a postului	Adresa postului	Anul punerii în funcțiune a POP	Frecvența prelevării probelor	Programul observațiilor							
						POLUANȚI DE BAZĂ				POLUANȚI SPECIFICI			
						Pulberi totale (praf)	Dioxid de sulf (SO ₂)	Monoxid de carbon (CO)	Dioxid de azot (NO ₂)	Fenol (C ₆ H ₅ OH)	Aldehidă formică (CH ₂ O)	Oxid de azot (NO)	Sulfați solubili (SO ₄ ²⁻)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		8	bd. Moscovei, 21 Uzina Mezon	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		9	str. Uzinelor, 171	1976	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+	+	
BĂLȚI	2	1	str. Ștefan cel Mare, 140	1978	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	2*	+	+	+		
		3	str. Cicalo, 8	1978	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	2*	+	+	+		+
3* TIRASPOL	3	2	str. Secriera, 2	1979	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+		
		3	str. Ciapaeva, 91	1979	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+		
			str. Fedico, 28	1998	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
		2	str. Gvardeiscaia, 25	1980	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
3* BENDER	4	2	str. Drujba, 2	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				

Denumirea orașului	Numărul de posturi staționare (POP)	Numărul de identificare a postului	Adresa postului	Anul punerii în funcțiune a POP	Frecvența prelevării probelor	Programul observațiilor							
						POLUANȚI DE BAZĂ				POLUANȚI SPECIFICI			
						Pulberi totale (praf)	Dioxid de sulf (SO ₂)	Monoxid de carbon (CO)	Dioxid de azot (NO ₂)	Fenol (C ₆ H ₅ OH)	Aldehidă formică (CH ₂ O)	Oxid de azot (NO)	Sulfazi solubili (SO ₄ ²⁻)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		3	str. Industrială Uzina Moldavcabeli		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		4	str. Leningrad, 37		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		5	str. Comunistices caia		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
3* BENDER	4	2	str. Drujba, 2	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
		3	str. Industrială Uzina Moldavcabeli		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		4	str. Leningrad, 37		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		5	str. Comunistices caia		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				

Notă: 1* - determinarea pulberilor în suspensie PM_{2,5} μm la POP nr. 7 în cazul dotării cu filtrele necesare;

2* - în cazul dotării laboratorului cu echipamentul necesar pentru determinarea monoxidului de carbon (CO);

3* - în cazul inițierii transmiterii informației zilnice privind monitorizarea calității aerului și a precipitațiilor atmosferice din partea stângă a Nistrului (mun. Tiraspol, mun. Bender, or. Rîbnița), activitate sistată din 17.06.2016.

MONITORIZAREA CONTINUĂ A CALITĂȚII AERULUI ATMOSFERIC PRIN INTERMEDIUL STAȚIILOR AUTOMATE CONFORM PREVEDERILOR DIRECTIVELOR UE

Denumirea orașului	Adresa postului	Denumirea stației de observații	Luna/anul inițierii observațiilor	Frecvența observațiilor	POLUANȚI DE BAZĂ MONITORIZAȚI					
					Oxidul de azot (NO/NO ₂ /NO _x)	Dioxid de sulf (SO ₂)	Monoxid de carbon (CO)	Ozon (O ₃)	Particule în suspensie (PM ₁₀)	Particule în suspensie (PM _{2,5})
Mun. Chișinău	Intersecția str. Mihai Viteazu cu bd. Ștefan cel Mare	Stație automată tip trafic	Iulie 2022	Zilnic/continuu	+	+	+	+	+	-
R-nul Rezina	s. Mateuți	Stație automată tip fond rural cu elemente industriale	Decembrie 2023	Zilnic/continuu	+	+	+	+	+	+

MONITORIZAREA CALITĂȚII AERULUI ȘI PRECIPITAȚIILOR ATMOSFERICE LA POSTUL TRANSFRONTALIER DIN or. LEOVA CONFORM PROGRAMULUI *EMEP*

Programul de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa (*EMEP*) – prevederi ale Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, (Geneva, 1979), ratificată de Republica Moldova la 09 iunie 1995 prin Hotărârea Parlamentului Nr.399-XIII din 16 martie 1995;

Monitorizarea se efectuează în conformitate cu ghidul metodologic „EMEP manual for sampling and chemical analysis”/”Руководство ЕМЕП по отбору проб и химическому анализу”- EMEP/CCC- Raportul 1/95, Centrul Chimic de Coordonare NILU (Institutul Norvegian pentru investigarea aerului – Revizia, noiembrie 2001). După căderea precipitațiilor se determină reacția activă a ionilor de hidrogen (pH), electroconductivitatea și compușii anorganici. În aerul atmosferic se monitorizează compușii anorganici, dioxidul de azot, precum și pulberile (suspensie și gazoase).

PROGRAMUL DE OBSERVAȚII, NIVELUL I ȘI II

<i>Poluanții monitorizați</i>		<i>Frecvența prelevării probelor</i>
Compușii anorganici în precipitații	SO ₄ ⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , H ⁺ (pH), Na ⁺ , K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺ , Cl ⁻ , conductivitatea	La fiecare cădere a precipitațiilor
Compușii anorganici în aerul atmosferic	SO ₂ , SO ₄ ⁻ , NO ₃ ⁻ , HNO ₃ , NH ₄ ⁺ , NH ₃ , (sNO ₃ , sNH ₄), HCl, Na ⁺ , K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺	24/24 h
Dioxidul de azot în aerul atmosferic	NO ₂	24/24 h
Pulberi în suspensii cu fracția 10 mkm	PM ₁₀	24/24 h
Particule în fază gazoasă	NH ₃ , NH ₄ ⁺ , HCl, HNO ₃ , NO ₃ ⁻	24/24 h

MONITORIZAREA CALITĂȚII PRECIPITAȚIILOR ATMOSFERICE**DETERMINAREA COMPOZIȚIEI CHIMICE ÎN PRECIPITAȚII**

Programul de observații privind determinarea compoziției chimice, se efectuează în conformitate cu metodologia „Руководство по контролю загрязнения атмосферы, РД 52.04.186-89 – Москва 1991”, în 5 locații de pe teritoriul RM.

<i>Denumirea orașului</i>	<i>Anul inițierii observațiilor</i>	<i>Frecvența prelevării probelor</i>	<i>Reacția activă a ionilor de hidrogen (pH)</i>	<i>Programul de observații</i>				
				<i>Anioni</i>			<i>Cationi</i>	<i>Conductivitatea</i>
				SO ₄ ²⁻	Cl ⁻	HCO ₃ ⁻	NH ₄ ⁺	
Chișinău	1992	lunar	+ (și la fiecare cădere)	+	+	+	+	+
Cahul	2005	lunar	+	+	+	+	+	+
Cornești	1992	lunar	+	+	+	+	+	+
Bălți	2010	lunar	+	+	+	+	+	+
Leova	1992	lunar	+	+	+	+	+	+

DETERMINAREA POLUANȚILOR ORGANICI PERSISTENȚI ȘI A METALELOR GRELE ÎN PRECIPITAȚII

În cadrul Laboratorului de Referință de Mediu se determină Poluanții Organici Persistenți și Metalele Grele în precipitațiile atmosferice. Investigarea parametrilor, cât și asigurarea unui monitoring continuu a precipitațiilor se efectuează în cazul dotării cu consumabile și echipament necesar.

Punctul de prelevare	Timpul colectării mostrelor de precipitații	Poluanții organici persistenți											Metalele grele					
		alfa-HCH	beta-HCH	gamma-HCH	DDE	DDD	DDT	HCB	BPC	cis-chlordane	trans-chlordane	oxy-chlordane	Cu	Ni	Zn	Pb	Cd	Cr
Chișinău	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Leova	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bălți	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

POP - poluanți organici persistenți

cis - chlordane (alpha)

trans - chlordane (gamma)

oxy - chlordane

α -HCH hexaclorciclohexan

β -HCH hexaclorciclohexan

γ -HCH hexaclorciclohexan

DDE diclordifenildicloretilen

DDD diclordifenildiclorometilmetan

DDT diclordifeniltricloretilen

HCB hexaclorbenzen

BPC - bifenili policlorurați

BPC 28 2,4,4' triclorbifenil

BPC 52 2,2',5,5' tetraclorbifenil

BPC 101 2,2',4,5,5' pentaclorbifenil

BPC 138 2,2',3,4,4',5 hexaclorbifenil

BPC 153 2,2',4,4',5,5' hexaclorbifenil

BPC 180 2,2',3,4,4',5,5' heptaclorbifenil

PROGRAMUL DE ACTIVITATE PRIVIND PROGNOZA NIVELULUI POLUĂRII AERULUI ATMOSFERIC

Prognoza nivelului poluării aerului atmosferic în Republica Moldova se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- ✓ РД 52.04.667–2005 «Документы о состоянии загрязнения атмосферы в городах для информирования государственных органов, общественности и населения. Общие требования к разработке, построению, изложению и содержанию»;
- ✓ РД 52.04.78-86 «Методические указания по прогнозированию загрязнения воздуха с учетом метеорологических условий»;
- ✓ РД 52.04.52-85 «Регулирование выбросов при неблагоприятных метеорологических условиях»;
- ✓ ОНД-86 «Методика расчёта концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий».

Urbele pentru care se elaborează prognoza nivelului poluării aerului atmosferic	Analiza condițiilor meteorologice și gradului de poluare a aerului atmosferic. Separarea și analiza factorilor meteorologici nefavorabili privind dispersia poluanților din aer	Întocmirea prognozei operative a gradului de poluare a aerului atmosferic			Întocmirea și transmiterea avertizărilor cu recomandări privind regimul de lucru al agenților economici în perioada CMN**	Transmiterea informației privind gradul de poluare a aerului atmosferic, prognozelor și avertizărilor privind manifestarea eventuală a unui nivel înalt de poluare a aerului
		în medie pe oraș	privind separat nocivele	de la surse separate		
Chișinău	+	+	+	+	a) evaluarea nivelului de poluare a aerului (lunar/anual) b) buletin, hărți, pagina web (zilnic) c) schimb lunar de informație (date zilnice)	
Bălți	+	+	+			
Tiraspol*	+	+				
Bender*	+	+				
Rîbnița*	+	+				

Notă* - în cazul inițierii transmiterii informației zilnice privind monitorizarea calității aerului atmosferic la posturile de observații din partea stîngă a Nistrului (mun. Tiraspol, mun. Bender, or. Ribnița), activitate sistată din 17.06.2016.

** - CMN – Condiții Meteorologice Nefavorabile;

* - informația este prelucrată lunar.

Șef Laborator pentru Calitatea Aerului

Natalia PLATON

CAPITOLUL III

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU RADIOACTIVITATEA MEDIULUI, ANUL 2026

Monitoringul radioactivității mediului se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- Hotărârea Guvernului Nr.549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu;
- Legea nr.132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice;
- Determinarea echivalentului debitului dozei ambientale a radiației gama și a radionuclizilor în elementele de mediu se efectuează aplicând ghidurile metodologice „Наставление гидрометеорологическим станциям и постам” – Ленинград Гидрометеониздат 1982 și „Методические рекомендации по санитарному контролю за содержанием радиоактивных веществ в объектах внешней среды – Москва 1980.
- În conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 477 din 19 mai 2000 „Cu privire la rețeaua națională de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și mijloace bacteriene (biologică) și conform compartimentului „D” punctul 8, se realizează regimul de observări a debitului dozei de expoziție a radiației gamma în activitatea cotidiană de 2 ori pe zi, iar în caz de pericol și declanșare a situațiilor excepționale, nu mai puțin de 4 ori în interval de 24 ore, utilizând dozimetre manuale.
- Ordinul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne “Cu privire la punerea în aplicare a Instrucțiunii privind organizarea și efectuarea observării radiative, chimice și înștiințarea în caz de contaminare radiativă și chimică în protecția civilă” din 09.11.2010.
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 961 din 21 august 2006 cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici.
- Normele fundamentale de radioprotecție NFRP 2000 (*Monitorul Oficial, 5 aprilie 2001, № 764-765*)
Наставление гидрометеорологическим станциям и постам” – Ленинград Гидрометеониздат 1982 și „Методические рекомендации по санитарному контролю за содержанием радиоактивных веществ в объектах внешней среды – Москва 1980.

MONITORIZAREA DEBITULUI DOZEI AMBIENTALE A RADIAȚIEI GAMA

Monitoringul fondului de radiație gama se va efectua în *regim manual* la 7 stații meteorologice de pe teritoriul republicii (Soroca, Fălești, Cornești, Bravicea, Bălțata, Leova, Comrat). La 5 stații (Briceni, Bălți, Chișinău, Ștefan Vodă, Cahul) prin intermediul detectoarelor MIRA cu măsurarea parametrului dat în regim continuu.

Nr. d/o	Regiunea	Denumirea stației de observații	Adresa și indicele sinoptic al stațiilor		Orarul observațiilor privind radiația gama la stații	Frecvența observațiilor
1.	NORD	Briceni ^{1*}	4700, str. Olimpică, 7	33664	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
2.		Soroca	3016, satul Cosăuți	33678	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
3.		Bălți ^{1*}	3102, str. Boțu	33745	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
4.		Fălești	5902 str. Cernăuților, 7	33744	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
5.	CENTRU	Cornești	3600, or. Cornești	33748	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
6.		Bravicea	4414, s. Bravicea	33749	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
7.		Chișinău ^{1*}	2072, str. Grenoble, 134	33815	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
8.		Bălțata	4812, satul Bălțata,	33824	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
9.	SUD	Ștefan Vodă ^{1*}	4200, zona industrială	33892	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
10.		Leova	6300, str. Livezilor, 26	33881	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
11.		Comrat	3800, UTAG, str. Șevcenco, 56	33883	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
12.		Cahul ^{1*}	3900, str. Alexandru Lupan, 68	33885	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu

EXPLICAȚII LA TABEL

^{1*} - monitorizarea în regim continuu a debitului dozei ambientale a radiației gama la stațiile Briceni, Bălți, Chișinău, Ștefan Vodă și Cahul, se va realiza prin intermediul detectoarelor on-line MIRA, echipament obținut în cadrul proiectului „Fortificarea capacităților naționale ca răspuns primar în cazul unor accidente/incidente radiologice sau nucleare”. Proiect implementat prin intermediul Agenției Naționale pentru Reglementarea Activităților Radiologice și Nucleare din Republica Moldova cu acordarea suportului financiar al Guvernului din Suedia.

DETERMINAREA CONCENTRAȚIEI RADIONUCLIZILOR ÎN ELEMENTELE DE MEDIU

Determinarea concentrațiilor radionuclizilor tehnogeni și naturali în elementele de mediu se va efectua atât la gama-beta spectrometru de tip MKC AT 1315, unde se utilizează blocul de detectare scintilator de NaI, cât și la spectrometru de tip ORTEC GEM55P4-83-SMP, la baza căreia se află cristalul de germaniu extrapur (care permite detectarea unui spectru mai larg de radionuclizi).

Punctul de colectare a mostrelor	Activitatea α și β globală cu excluderea Rn	RADIONUCLIZI							Frecvența observațiilor
		Tehnogeni			Telurici				
		^{137}Cs (ceziu-137)	^{90}Sr (stronțiu-90)	$^{131}\text{I}^*$ (iod-131)	^{226}Ra (radu-226)	^{232}Th (toriu-232)	^{40}K (potasiu-40)	^7Be (beriliu-7)	
DEPUNERI ATMOSFERICE									
or. Briceni	+	+		+			+	+	lunar
mun. Bălți	+	+		+			+	+	lunar
or. Cornești	+	+		+			+	+	lunar
mun. Chișinău	+	+		+			+	+	lunar
or. Leova	+	+		+			+	+	lunar
or. Cahul	+	+		+			+	+	lunar
AEROSOLI ATMOSFERICI									
mun. Chișinău	+	+		+			+	+	4ori/ lună
APE DE SUPRAFAȚĂ									
r. Prut	+		+						sezonier
r. Nistru	+		+						sezonier
SOL NECULTIVAT									
or. Briceni		+			+	+	+		anual
or. Soroca		+			+	+	+		anual
mun. Bălți		+			+	+	+		anual
or. Fălești		+			+	+	+		anual
or. Cornești		+			+	+	+		anual
s. Bravicea		+			+	+	+		anual
mun. Chișinău		+			+	+	+		anual
s. Bălțata		+			+	+	+		anual
or. Ștefan Vodă		+			+	+	+		anual
or. Leova		+			+	+	+		anual
mun. Comrat		+			+	+	+		anual
or. Cahul		+			+	+	+		anual
s. Mateuți		+			+	+	+		anual
or. Ceadir-Lunga		+			+	+	+		anual

*- în cazul unor accidente/incidente radiologice sau nucleare radionuclidul tehnogen ^{131}I se monitorizează cu o frecvență sporită, din considerentele sale biologice (pericolul de expunere a glandei tiroide).

Șef al Laboratorului pentru
Radioactivitatea Mediului

Elena MURSA

CAPITOLUL IV

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA SOLULUI PENTRU ANUL 2026

Actele naționale și internaționale prin care se obligă implementarea și realizarea monitoringului calității și evidențierii poluării tehnogene a solului:

- ✓ Legea Parlamentului Republicii Moldova privind protecția mediului înconjurător, nr.1515-XII din 16.06.1993;
- ✓ Cod al Parlamentului Republicii Moldova Codul funciar Nr. 828-XII din 25.12.91;
- ✓ Legea Republicii Moldova privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar Nr.1247-XII din 22.12.92;
- ✓ Legea nr.40-XV din 19.02.04 privind ratificarea Convenției de la Stockholm privind Poluanți Organici Persistenti;
- ✓ Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici nr.961 din 21.08.2006;
- ✓ Hotărîrea Guvernului nr. 81 din 2 februarie 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați”;

Monitoringul calității solului în anul 2026 se va derula cu prelevarea probelor din:

- ✓ terenurile agricole;
- ✓ sedimentele din râuri și lacuri;
- ✓ rezervațiile științifice;
- ✓ patului carosabil transportului auto.

Monitoringul calității sedimentelor se va exercita în probele din râul Prut și lacul Costești.

Nr. d/o	Direcția de monitoring	Localitatea prelevării probelor	Coordonatele punctelor	Frecvența colectării probelor	BPC _c ⁽³⁾ POC ⁽²⁾	PAH ⁽⁴⁾	Metale grele ⁽¹⁾	Azotul și fosforul total	Produse petroliere	Proprietățile fizico-chimice ⁽⁵⁾
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI PE TERENURILE AGRICOLE										
1.	Nord	R-ul Briceni, com. Bălăsinești	48°03'50,00" 21°53'50,00"	1 dată pe an, vara – toamna	+	+(6)	+	+	+(6)	+
2.		R-nul Soroca, com. Stoicani	47°36'52,00" 28°13'00,00"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
3.		R-ul Glodeni, s. Petrunca	47°54'22,08" 28°22'02,04"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
5.	Centru	R-nul Hîncești, com. Mereșeni	47°32'30,00" 29°21'06,07"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
6.		R-nul Orhei, s. Chiperceni	47°15,873" 29°04,926"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
7.		R-nul Anenii Noi, s. Floreni	46°52,919" 28°39,008"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
8.	Sud	R-nul Cahul, com. Moscovei	46°06,061" 28°19,772"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
9.		R-nul Taraclia, com. Albota de Jos	46°69,470" 29°34,015"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
10.		UTAG, com. Tomai	46°15,095" 28°48,069"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
MONITORINGUL SEDIMENTELOR ÎN RĂURI ȘI LACURI										
11.	lacul de acumulare Costești-Stînca	or. Costești ⁽⁷⁾	47°50'27,95" 27°13'43,30"	1 dată pe an, vara – toamna	+	+	+	+	+	
12.	r. Prut	or. Lipcani ⁽⁷⁾	48°15'14,51" 26°48' 15,74"		+	+	+	+	+	
13.	r. Prut	s. Giurgiulești ⁽⁷⁾	45°28'18,45" 28°11'52,26"		+	+	+	+	+	
14.	r. Prut	s. Braniște ⁽⁷⁾	47°47'23,16" 27°15'08,23"		+	+	+	+	+	

15.	r. Prut	s. Valca Mare ⁽⁷⁾	47°06'25,1" 27°52'33,0"		+	+	+	+	+	
16.	r. Prut	or. Ungheni	47°11'59,3" 27°47'14,1"		+	+	+	+	+	
17.	r. Prut	or. Leova	46°29'34,82" 28°13'54,30"		+	+	+	+	+	
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI REZERVAȚILOR ȘTIINȚIFICE										
18.	Nord	Rezervația naturală Hligeni (ocolul silvic Șoldănești) s. Mateuți	47°48'43,6" 28°54'40,5"		+	+	+	+	+	+
19.	Centru	Sector – etalon de pădure de scumpie (ocolul silvic Scoreni), mun. Chișinău	47°02'50,1" 28°34'03,9"		+	+	+	+	+	+
20.	Sud	Rezervația naturală Cahul, (ocolul silvic Larga, Romani)	46°00'52,6" 28°16'13,2"		+	+	+	+	+	+
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI PATULUI CAROSABIL TRANSPORTULUI AUTO										
21.	Nord	Rișcani – Brănești, 4 km de la or. Rișcani	47°56'44,6" 27°28'46,3"				+		+	
22.		Bălți – Briceni, 72 km de la mun. Bălți	48°11'20,2" 27°17'01,0"				+		+	
23.	Centru	Chișinău – Hincești, 26 km de la mun. Chișinău	46°52'02,8" 28°38'21,9"				+		+	
24.		Orhei – Zagoreni, 5 km de la or. Orhei	47°25'15,5" 28°44'26,4"				+		+	
25.	Sud	Cimișlia – Căușeni, 52 km de la or. Cimișlia	46°36'38,9" 29°18'50,7"				+		+	
26.		Leova – Cahul, 47 km de la or. Leova	46°05'53,9" 28°11'02,2"				+		+	

EXPLICAȚII LA TABEL:

- (1) - *metale grele*: cupru, zinc, plumb, nichel, mangan (în solul din câmpurile agricole – forme totale și mobile; în sedimente– forme totale);
- (2) - *POC - pesticide organoclorurate* (α -, β -, γ -HCH - alfa-, beta-, gama-hexaclorociclohexan; 4,4'-DDE, 2,4'-DDE – diclordifenildicloretilen; 4,4'-DDD, 2,4' - DDD – diclordifenildiclorometilmetan; 4,4' - DDT, 2,4' - DDT - diclordifeniltricloretilan; HCB – hexaclorbenzen, pentaclorbenzen, heptaclor, heptaclor epoxid (izomeri A și B), aldrin, dieldrin, endrin, endosulfan I și II; clordecon, clordane, metoxiclor, mirex);
- (3) - *bifenili policlorurați* (în solul din câmpurile agricole) BPC₇- BPC 28 - 2,4,4' - triclorbifenil, BPC 52 - 2,2',5,5' -tetraclorobifenil, BPC 101 - 2,2',4,5,5' - pentaclorobifenil, BPC 118 - 2,3',4,4',5 - pentaclorobifenil, BPC 138 - 2,2',3,4,4',5' - hexaclorobifenil, BPC 153 - 2,2',4,4',5,5' -hexaclorobifenil, BPC 180 - 2,2',3,4,4',5,5' - heptaclorobifenil;
- (4) - *PAH - hidrocarburi poliaromatice*; acenaften, acenaftilen, antracen, benz[a]antracen, benzo[a]piren, benzo[e]piren, benzo[b]fluoranten, benzo[g,h,i]perilen, benzo[j]fluoranten, benzo[k]fluoranten, crisen, dibenz[a,h]antracen, fluoranten, fluoren, indeno[1,2,3-c,d]piren, fenantren, piren;
- (5) - *proprietățile chimice și fizico-chimice ale solului* - azotul nitraților, azotul amoniacal, fosforul mobil, potasiul mobil, calciul și magneziul (formele de schimb), humusul, pH-ul (extractul apos) și aciditatea de schimb (pH_{KCl}), reziduu uscat, umiditatea, conductivitatea;
- (6) - *o probă combinată din toate terenurile punctului de monitoring*;
- (7) - *Programul în cadrul rețelei transnaționale(TNMN) (Transnational Monitoring Network)*: sunt monitorizate 5 secțiuni pe r. Prut: or. Lipcani, s. Braniște, s. Valea-Mare, s. Giurgiulești, or. Costești (lacul de acumulare Costești-Stânca);

Pe parcursul anului 2023, pentru identificarea BPC în uleiul dielectric, la solicitarea beneficiarilor vor fi efectuate analizele preliminare a probelor de ulei de transformator din echipamentul electroenergetic cu volumul uleiului mai mare de 5 litri, utilizând echipamentul L2000DX.

Șef Laboratorului pentru Calitatea Solului

Șef Direcție Generală Laborator Referință de Mediu

Vasile PARAȘCIUC

Vasile PARAȘCIUC